

Valtuustoaloite: Matkapuhelimien käyttö koulupäivänä, valtuutettu Anu Mattila

Kaupunginhallitus 20.06.2023 § 218

401/00.01.04/2023

Valmistelija

Opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokola

Valtuutettu Anu Mattilan valtuustoaloite 24.4.2023:

Oppilaiden matkapuhelinten käyttö koulupäivänä aiheuttaa tutkitusti levottomuutta niin oppituntien kuin välituntienkin aikana. Useiden tutkimusten mukaan matkapuhelimet aiheuttavat häiriötä tuntien aloittamisessa, ja päättämisessä.

Kännyköiden käyttö häiritsee kanssakäymistä välituntien aikana ja varsinkin pienimmillä oppilailla se vie aikaa leikeistä. Keskustelut ja sosiaaliset kontaktit ovat lisääntyneet oppilaiden kesken ja tuntien opiskelu ilmapiiri on rauhoittunut kännykän käytön rajoittamisen myötä.

Olisiko aika palata yhteisiin harraste toimintoihin välitunneilla ja jättää kännykät kännykkäparkkiin koulupäivän ajaksi?

Raahen Perussuomalaiset esittävät, että Raahen alueen kouluihin otetaan käyttöön kännykkäparkit koko koulupäivän ajaksi ja selvitetään miten voidaan toteuttaa puhelinten käyttökieltoa järkevällä tavalla koulupäivän aikana.

Samalla toivomme oheistusta myös kouluissa ja päiväkodeissa työskenteleville henkilöille kännykän käyttöön työaikana. On hankala perustella lapsille ja nuorille kännykän käytön rajoittamista, jos työpaikan aikuiset eivät näytä esimerkkiä omalla käytöksellään.

Esitämme Raahen alueen koulujen muuttamista kännykkävapaiksi oppisalueiksi.

Opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan vastaus 7.6.2023:

Valtuutettu Anu Mattila ja Raahen Perussuomalaisten valtuustoryhmä ovat tehneet esityksen kännykkäparkeista Raahen alueen kouluihin koko koulupäivien ajaksi ja lisäämään harrastetoimintaa koulupäivän ajalle. Samalla he pyytävät selvittämään, miten voidaan toteuttaa puhelinten käyttökielto koulupäivän aikana sekä toivovat ohjeistusta koulujen ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle puhelinten käytöstä.

Kännykän käyttö on joiltakin osin tuonut levottomuutta koulupäiviin erityisesti sellaisten lasten ja nuorten osalta, joille puhelimen käyttö on poikkeuksellisen, jopa häiritsevän tärkeää. Valtaosalla oppilaita kännykän käyttö on kuitenkin täysin hallinnassa ja koulupäivien aikana noudatetaan koulun järjestyssääntöjä, joissa pystytään kännykän käytölle asettamaan reunaehdot.

Kouluissa on sovittu, että puhelin ei saa olla oppitunneilla esillä, ellei sitä käytetä opetustarkoitukseen, jolloin opettaja voi pyytää ottamaan puhelimet esille, jos niitä käytetään esimerkiksi tiedonhakuun.

Opetushallituksen mukaan välitunneillakaan mobiililaitteen käyttöä ei voida kokonaan kieltää. Koulu voi suosittaa, että välitunnilla tehdään jotain muuta kuin käytetään mobiililaitetta. Välitunneille on kouluilla järjestetty välkkäritoimintaa ja välituntipihojen suunnittelussa on kiinnitetty huomiota siihen, että sieltä löytyy tekemistä kaikenikäisille oppilaille.

Jos koulu rajoittaa kännykän käyttöä välitunnilla, koulun on huolehdittava, että oppilaalla on tarvittaessa mahdollisuus esimerkiksi ottaa yhteyttä huoltajaansa tai hoitaa henkilökohtaisia asioitaan, joita ei voi siirtää myöhemmäksi. Nykyisen lain nojalla koulu ei voi esimerkiksi velvoittaa oppilaita laittamaan puhelimia koko päiväksi kännykkäparkkiin.

Opetushallitus on vuonna 2017 julkaissut laajan ohjeistuksen Tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käyttöön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista koulussa.

Tämän julkaisun ohjeistuksessa maintaan seuraavasti:

Järjestyssäännöissä voidaan määrätä koulun tietokoneiden, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden, internetin ja koulun tietoverkon käytöstä sekä oppilaan omien laitteiden käytöstä oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana.

Järjestyssäännöissä voidaan todeta hyvien tapojen mukaisesta käyttäytymisestä, kuten toisten huomioon ottamisesta, työ- ja opiskelurauhan edistämisestä ja kunnioittamisesta, tervehtimisestä sekä ohjeiden noudattamisesta.

Koulun järjestyssäännöissä ei voida kokonaan kieltää mobiililaitteiden tuomista kouluun, mutta järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä opetuksen aikana. Järjestyssäännöissä voidaan kieltää mobiililaitteen opetusta tai oppimista häiritsevää käyttöä oppitunnilla. Koulu voi edellyttää, että mobiililaite on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana. Häiriötä aiheuttamattomalla tilalla tarkoitetaan, että laite on äänettömällä sekä värinä-, valo- ja muut toiminnot on asetettu pois käytöstä. Opetusta

häiritseväenä voidaan kieltää myös kuvan ja äänen lähettäminen suoratoistona (ns. livestream) oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä.

Myöhemmin samassa julkaisussa

Välitunneilla mobiililaitteen käyttöä ei voida kokonaan kieltää, mutta silloinkin kiusaamiseen sekä häiritsevään tai muuhun epäasialliseen käyttöön koulun tulee puuttua. Koulu voi suositella, että välitunnilla liikutaan ja tehdään jotain muuta kuin käytetään mobiililaitetta. Toisaalta laitteen käytöllä voidaan myös edistää välituntiliikuntaa.

Opetussuunnitelma kannustaa ja velvoittaaakin käyttämään tietoteknisiä välineitä opetuksessa. Samoin liikunnan lisääminen, niin oppitunneilla kuin välitunneillakin, on opetussuunnitelman tavoitteena.

Raahessa koulujen järjestyssäännöt ja lukuvuosisuunnitelman kirjaukset on laadittu OPH:n ohjeistuksen mukaisesti. Järjestyssäännöt päivitetään vuosittain yhteistyössä koulun henkilökunnan, vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan hallituksen kesken ja ne hyväksytään Tulevaisuuslautakunnassa osana koulujen lukuvuosisuunnitelmia.

Puhelimen käyttö kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä on työn luonteen vuoksi hyvin rajoitettua, arki on niin kiireisenä pitävää, että puhelimen käytölle ei liiemmästi jää aikaa. Kuitenkin henkilökunnan tulee olla saatavilla, mikäli esimerkiksi lasten tai nuorten huoltajien tulee saada pikaisesti yhteys henkilökuntaan. Tämän vuoksi puhelinten käyttöä työpaikalla ei voida täysin kieltää, mutta henkilökunnan perehdyttämisen yhteydessä keskustellaan myös puhelimen käytöstä työaikana sekä riittävästä tavoitettavissa olemisesta.

Kännykän käyttö koulupäivän aikana on noussut esille myös valtakunnallisesti hallitusneuvottelujen yhteydessä. Mikäli asiaan tulee myöhemmin lainsäädännöllisiä ohjeita, tulemme ottamaan ne käyttöön lain vaatimusten mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsiteltyksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.